

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van Wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van het vaststellen van het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief na overeenstemming met de ouders

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat met ouders overeenstemming bereikt moet worden bij het vaststellen van het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I Wijziging van de Wet op het primair onderwijs

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 40a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede tot en met vijfde lid tot derde tot en met zesde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. In afwijking van het eerste lid, wordt het deel van het ontwikkelingsperspectief betreffende de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 8, vierde lid, vastgesteld nadat hierover overeenstemming bereikt is tussen het bevoegd gezag en de ouders.
2. In het vijfde lid (nieuw) wordt na "met de ouders" ingevoegd: of nadat overeenstemming bereikt is met de ouders voor zover het betreft de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 8, vierde lid,.

B

In artikel 43, tweede lid, wordt "artikel 40a, eerste en vierde lid" vervangen door: artikel 40a, eerste, tweede en vijfde lid".

Artikel II Wijziging van de Wet op de expertisecentra

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 40b, tweede lid, onderdeel a, wordt "artikel 41a, eerste en vierde lid" vervangen door: artikel 41a, eerste, tweede en vijfde lid.

B

In artikel 41, tweede lid, onderdeel c, wordt "artikel 41a, eerste en vierde lid" vervangen door: artikel 41a, eerste, tweede en vijfde lid.

C

Artikel 41a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede tot en met vijfde lid tot derde tot en met zesde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. In afwijking van het eerste lid, wordt het deel van het ontwikkelingsperspectief betreffende de individuele begeleiding van de leerling vastgesteld na advies van de commissie voor begeleiding dan wel de commissie van onderzoek en nadat hierover overeenstemming bereikt is tussen het bevoegd gezag en de ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, met de leerling.

3. Onder vernummering van het zesde lid (nieuw) tot zevende lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:

6. In afwijking van het vijfde lid kan het bevoegd gezag het deel van het ontwikkelingsperspectief betreffende de individuele begeleiding van de leerling bijstellen na advies van de commissie voor de begeleiding dan wel de commissie van onderzoek en nadat overeenstemming bereikt is met de ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, met de leerling.

D

In artikel 44, tweede lid, wordt "artikel 41a, eerste en vierde lid" vervangen door: artikel 41a, eerste, tweede en vijfde lid.

Artikel III Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs

De Wet op het voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede tot en met vijfde lid tot derde tot en met zesde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. In afwijking van het eerste lid, wordt het deel van het ontwikkelingsperspectief betreffende de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 17b, eerste lid, vastgesteld nadat overeenstemming bereikt is tussen het bevoegd gezag en de ouders.

2. In het vijfde lid (nieuw) wordt na "met de ouders" ingevoegd: of nadat overeenstemming bereikt is met de ouders voor zover het betreft de individuele begeleiding, bedoeld in artikel 17b, eerste lid,.

B

In artikel 27c wordt "artikel 26, eerste lid en vierde lid" vervangen door: artikel 26, eerste, tweede en vijfde lid".

Artikel IV Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Memorie van toelichting

Deze toelichting wordt gegeven mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken.

Algemeen

1. Inleiding

Met de Wet van 11 oktober 2012 tot wijziging van onder meer de Wet op de expertisecentra in verband met de kwaliteit van het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 2012, 533) en de Wet van 11 oktober 2012 tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (Stb. 2012, 545, hierna: Wet passend onderwijs) is aan scholen de verplichting opgelegd om een ontwikkelingsperspectief op te stellen voor alle leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so), het praktijkonderwijs (pro) en het speciaal basisonderwijs (sbo) en voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen in het regulier onderwijs. Een ontwikkelingsperspectief is de inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling voor een bepaalde langere periode en zegt iets over het verwachte uitstroomniveau van een leerling. Voor leerlingen in het (v)so geldt dat de verplichte onderdelen van het ontwikkelingsperspectief zich beperken tot een beschrijving van de uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan met ten minste de bevorderende en belemmerende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Voor leerlingen in het regulier onderwijs die extra ondersteuning behoeven komt daar nog bij: een omschrijving van de geboden ondersteuning en begeleiding en afwijkingen van het onderwijsprogramma. Voorgeschreven is verder dat scholen het ontwikkelingsperspectief pas vaststellen nadat op overeenstemming gericht overleg met de ouders is gevoerd.

2. Voorgestelde wijziging in betrokkenheid van ouders bij het handelingsdeel

De positie van ouders is een belangrijk aspect in de Wet passend onderwijs. Goede samenwerking tussen ouders en school is een noodzakelijke voorwaarde voor succesvol passend onderwijs. Ouders moeten dan ook door de school betrokken worden bij de totstandkoming, evaluatie en bijstelling van het ontwikkelingsperspectief. De Tweede Kamer stelt dat de betrokkenheid van ouders bij het vaststellen van het ontwikkelingsperspectief verder versterkt dient te worden en heeft daarom de motie Ypma¹ aangenomen. De motie constateert dat volgens de huidige en voormalige wetgeving het handelingsplan in overeenstemming met de ouders vastgesteld moet worden en dat met het ontwikkelingsperspectief geen overeenstemming met de ouders over de ondersteuning van hun kinderen is vereist. Overwegende dat ouders als volwaardige gesprekspartners moeten kunnen meedenken over de zorg en ondersteuning van hun kinderen op school en dat het van belang is dat ouders en school overeenstemming hebben over het onderdeel ondersteuning en zorg van het ontwikkelingsperspectief, is de regering verzocht een wetsvoorstel voor te bereiden waarin wordt geregeld dat het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief, waarin de ondersteuning en begeleiding van de leerling worden beschreven na overeenstemming met de ouders (bijvoorbeeld door het zetten van een handtekening) wordt vastgesteld.

---

¹ *Kamerstukken II 2012/13, 31 497, nr. 95.*

Voorliggend wetsvoorstel komt aan deze motie tegemoet. Hiertoe worden de volgende twee zaken geregeld:

- Omdat voor het (v)so nog niet is voorgeschreven dat een ontwikkelingsperspectief een dergelijk handelingsdeel dient te bevatten, wordt in artikel 41a van de Wet op de expertisecentra (WEC) een bepaling opgenomen dat het ontwikkelingsperspectief een beschrijving van de individuele begeleiding aan de leerling bevat.
- In artikel 40a van de Wet op het primair onderwijs (WPO), artikel 26a van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en artikel 41a van de WEC wordt geregeld dat het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief pas wordt vastgesteld nadat daarover met de ouders overeenstemming is bereikt.

Voor het (v)so is daarbij uitgegaan van de gedachte dat voor alle leerlingen een breed basisaanbod aan ondersteuning beschikbaar is. Deze ondersteuning is veelal opgenomen in het groepsplan. Een handelingsdeel is slechts vereist als de ondersteuning en begeleiding boven dit basisaanbod uitstijgt en specifiek is toegesneden op die individuele leerling. Vergelijk hierbij ook met het ontwikkelingsperspectief in het regulier onderwijs. Ook daarin wordt niet de basisondersteuning beschreven, maar alleen de extra ondersteuning die de betreffende leerling krijgt. Voor het overige deel van het ontwikkelingsperspectief, namelijk de verwachte uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan, blijft de verplichting gelden dat hierover op overeenstemming gericht overleg met de ouders wordt gevoerd. Op deze onderdelen is geen overeenstemming met de ouders vereist. Het vaststellen hiervan is gebaseerd op onderwijskundige overwegingen, te vergelijken met bijvoorbeeld het advies dat een basisschool geeft over het vervolgonderwijs. Ook over dit advies behoeft met de ouders geen overeenstemming te worden bereikt.

3. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De voorschriften die in dit wetsvoorstel zijn opgenomen hebben uitvoeringsgevolgen voor de schoolbesturen. Zij moeten rekening houden met deze voorwaarden wanneer zij voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven een ontwikkelingsperspectief opstellen. De Inspectie van het Onderwijs houdt risicogericht toezicht op de naleving van deze nieuwe voorschriften. Tevens kan zij het meenemen in haar kwaliteitstoezicht. De Inspectie geeft aan verder geen problemen op het terrein van handhaafbaarheid te hebben.

4. Internetconsultatie

Het wetsvoorstel is in de periode van 10 juli tot 10 september 2014 aangeboden voor openbare internetconsultatie via de website www.internetconsultatie.nl. In deze paragraaf is een samenvatting gegeven van de reacties en wat daarmee is gedaan.

In de periode van de internetconsultatie zijn in totaal 79 reacties ingediend door scholen, ouders, ouderorganisaties, sectororganisaties en andere betrokkenen. Zij reageerden daarbij op twee onderdelen, namelijk:

1. Het instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief.
2. Het toevoegen van het handelingsdeel als verplicht element in het ontwikkelingsperspectief voor leerlingen in het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

In de reacties op de eerste vraag zijn twee stromen te herkennen. Aan de ene kant reageren vooral (vertegenwoordigers van) ouders positief op deze wijziging, omdat deze naar hun mening de positie van ouders versterkt. Een deel van hen vindt dat deze wijziging nog niet ver genoeg gaat en is van mening dat ouders ook instemmingsrecht op het overige deel van het ontwikkelingsperspectief zouden moeten hebben. Aan de andere kant reageren vooral (vertegenwoordigers van) scholen negatief. Zij onderstrepen het belang van goed overleg met de ouders, maar vinden dat instemmingsrecht te ver gaat en de professionaliteit van de leraar en de school aantast. Ook geven zij aan dat het in de praktijk moeilijk zal zijn om het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief te onderscheiden van de rest van het ontwikkelingsperspectief. Zij wijzen daarnaast op het risico op een impasse als, ondanks overleg met de ouders, instemming wordt onthouden. Als reactie op dat laatste het volgende. Hoewel de inzet steeds is dat ouders en school er samen uitkomen, kunnen er situaties zijn waarin ouders en school het niet eens worden over het ontwikkelingsperspectief. In die situaties heeft het onthouden van de instemming door de ouders geen opschortende werking voor de uitvoering van het ontwikkelingsperspectief en ontslaat het de school dus ook niet van de verantwoordelijkheid om met de ondersteuning van de leerling aan de slag te gaan. Voor ouders staat, indien zij dat wensen, in die gevallen de weg naar de geschillencommissie passend onderwijs open waar zij onder andere terecht kunnen bij geschillen over het ontwikkelingsperspectief.

Ook de reacties op de tweede vraag laten twee richtingen zien. Daarbij geldt weer dat (vertegenwoordigers van) ouders positief reageren en (vertegenwoordigers van) scholen minder positief zijn. In de positieve reacties op de voorgestelde wijziging wordt vooral benadrukt dat het ook voor leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs belangrijk is om in hun ontwikkelingsperspectief het individuele handelingsdeel te beschrijven. Anderzijds geven tegenstanders van deze wijziging aan dat hiermee de administratieve lasten voor scholen toenemen en dat deze wijziging daarmee in strijd is met het streven van de overheid om deze lastendruk te verminderen.

5. Financiële gevolgen

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting.

6. Administratieve lasten

Van de verplichtingen die uit dit wetsvoorstel voortvloeien, is nagegaan met welke administratieve lasten ze gepaard gaan. Onder administratieve lasten wordt verstaan: de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Hierbij zijn ook de inhoudelijke nalevingkosten betrokken. Dit zijn de overige kosten die moeten worden gemaakt (bovenop de 'business as usual'-kosten) om aan wet- en regelgeving te voldoen.

Voor (v)so-scholen betekent dit wetsvoorstel een verplichte aanvulling op het ontwikkelingsperspectief met een beschrijving van de begeleiding die de leerling ontvangt. De extra administratieve lasten die hier voor scholen uit voortvloeien bedragen € 3.150.000,- (70.000 leerlingen x 1 uur x € 45).

Wanneer het overleg tussen de school en de ouders niet tot overeenstemming over het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief leidt, kunnen ouders het geschil voorleggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. De administratieve lasten hiervoor zijn opgenomen in de toelichting bij het Besluit van 12 februari 2014 tot wijziging van diverse besluiten in verband met een herziening van de organisatie en

financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (Stb. 2014, 95). Deze lasten bedragen € 24.750, uitgaande van 25 geschillen per jaar.

ARTIKELSGEWIJS

Artikelen I en III

Artikel 40a van de WPO en artikel 26 van de WVO bevatten bepalingen over het ontwikkelingsperspectief die het bevoegd gezag moet vaststellen voor een leerling die extra ondersteuning behoeft. Omdat er overeenstemming met de ouders moet komen over het handelingsdeel, wordt het deel betreffende de individuele begeleiding (artikel 8, vierde lid, van de WPO en artikel 17b, eerste lid, van de WVO) uitgezonderd van het ontwikkelingsperspectief waar bevoegd gezag en ouders op overeenstemming gericht overleg over moeten voeren. In artikel 40a, zesde lid, van de WPO (nieuw) en artikel 26, zesde lid, van de WVO (nieuw) wordt geregeld dat er voor het bijstellen van dit handelingsdeel overeenstemming tussen ouders en bevoegd gezag moet zijn.

De overige wijzigingsbepalingen zijn opgenomen als gevolg van de aanpassing en zijn technisch van aard.

Artikel II

In artikel 41a van de WEC wordt een nieuw lid opgenomen die net als de nieuwe bepalingen 40a, tweede lid, van de WPO en 26, tweede lid, van de WVO bepaalt dat er overeenstemming tussen bevoegd gezag en de ouders moet komen over het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Vanwege het in paragraaf 2 weergegeven verschil tussen het regulier onderwijs en het (v)so, is het handelingsdeel in deze bepaling weergegeven als de begeleiding die is gericht op de individuele leerling. Hetzelfde geldt voor het bijstellen van het ontwikkelingsperspectief zoals geregeld in het nieuwe zesde lid.

Artikel IV

De beoogde inwerkingtreding van deze wet is op 1 augustus 2016.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker